

Joden bleven in Groningen en Drenthe een 'biezonder volk'

■ **HOOGHALEN (DGP) - Al eeuwenlang kennen Groningen en Drenthe een joodse historie. Een onbekend stukje geschiedenis dat een nieuwe betekenis krijgt door de spanningen van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork in Hooghalen en andere instanties in de twee noordelijke provincies.**

Opvallend is dat er in Groningen en Drenthe altijd sprake is geweest van een minder strikte scheiding van joden en niet-joden dan in de rest van Nederland. Toch werden de joden niet beter begrepen in het noorden des lands, ze waren en bleven 'biezonder'.

De publicatie 'Zoektocht naar een joods verleden' en een videodocumentaire getiteld 'Sporen van joodse levens', waarvan gisteren de officiële presentatie plaats had, bieden nieuwe invalshoeken op de geschiedenis van joodse gezinnen in Groningen en Drenthe. Kleurrijke figuren en markante gebeurtenissen passeren de revue in het boek, dat samengesteld is als 'reisgids' langs sporen van joods leven in Groningen en Drenthe.

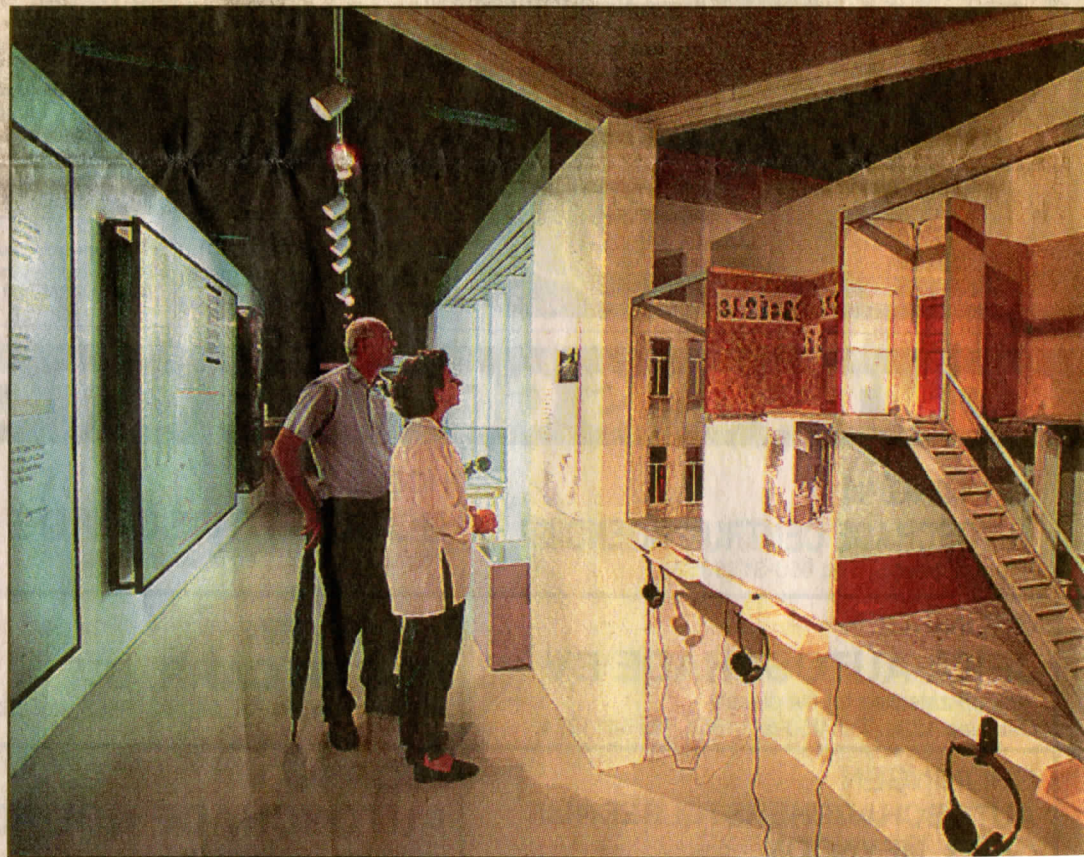
Zo is daar de koosjere slachter Chaiem in Warffum, die indrukwekkend was door

zijn grote gestalte, woeste baard en vlamme ogen en 'meer wist dan alle mensen uit het dorp en de wijde omgeving'. Of Jakob de Vries, de uitvinder van 'De Oprechte Wintsummer Zalf', een wondermiddel ter genezing van gewellen, zweren, steenpuisten, bloedvinnen, negenogen, open benen en zwerende borsten, en waarvan iedereen dacht dat het paardevet was. En dan was er de vernuftige zakenman Jitskop in Winschoten, die in ongeregelde zaken handelde en aan de burgemeester van zijn woonplaats eens vier keer dezelfde Enkhuizer Almanakken wist te verkopen.

Joodse monumenten

Dorp voor dorp worden de verschillende joodse monumenten aangeduid en toegelicht. Daarnaast bevat de publicatie ook gedichten, grafschriften en literatuurverwijzingen, evenals een verklarende woordenlijst. De videodocumentaire 'Sporen van joodse levens' draait om de hoofdpersonen Hartog Cohen in Winschoten en Bennie Kossens in Bourtange. Hun levens staan voor de vele joden die leefden in het noorden van het land gedurende de eerste helft van de eeuw.

Voorals Winschoten kende een grote joodse gemeen-

▲ In het Herinneringskamp Westerbork in Hooghalen is de tentoonstelling 'De Folkingsstraat, geschiedenis van de joodse gemeenschap in Groningen' te bezichtigen.

Foto: Bert Jippes

schap. De expositie 'De Folkingsstraat, geschiedenis van de joodse gemeenschap in Groningen', tot 1 december te zien in het Herinneringskamp Wes-

terbork, belicht de levendige joodse gemeenschap in de Folkingsstraat, met haar drukke verenigingsleven en bloeiende betrekkingen.

99 5-9-97